

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Lärosäte: [Mittuniversitetet]
Forskarutbildningsämne: [Psykologi]
Licentiatexamen: [ja]
Doktorsexamen: [ja]

Skriv en självvärdering per utbildning som leder fram till examen inom det forskarutbildningsämne som ska utvärderas. Självvärderingen baseras på kvalitetsaspekter och bedömningsgrunder inom aspektområdena:

- miljö, resurser och område
- utformning, genomförande och resultat
- uppföljning, åtgärder och återkoppling

samt de tre perspektiven:

- arbetslivets perspektiv
- studenters perspektiv
- jämställdhetsperspektiv.

Beskriv kortfattat samt analysera och värdera med exempel hur den utvärderade utbildningen uppfyller bedömningsgrunderna för varje aspekt inom aspektområdena och för perspektiven. Självvärderingen ska utgå från aktuella förhållanden för utbildningen. Beskriv såväl styrkor som identifierade utvecklingsområden samt hur arbetet med uppföljning, vidtagna och planerade åtgärder och återkoppling sker både för att utveckla utbildningen och för att säkerställa att utbildningen har hög kvalitet.

En mer preciserad vägledning till lärosäten vad gäller aspekter och bedömningsgrunder finns i *Vägledning för utvärdering av utbildning på forskarnivå*, bilaga 1.

Självvärderingen bör sammanlagt inte överstiga 75 000 tecken inklusive mellanslag (cirka 25 A4-sidor i 12 punkters storlek), exklusive lärosätets ifyllda tabeller.

Aspektområde: område, miljö och resurser

Aspekt: Forskarutbildningsämne

Bedömningsgrund:

Avgränsningen av forskarutbildningsämnet och dess koppling till den vetenskapliga/konstnärliga grunden och beprövad erfarenhet är välmotiverad och adekvat.

Forskarutbildningsämnets relation till området för forskarutbildning är adekvat (för de lärosäten som har examensrätt för område för forskarutbildning).

Bakgrund

Mittuniversitetet etablerades 2005 och psykologi inrättades som forskarutbildningsämne 2006. De första doktoranderna antogs 2007. Ungefär i samma tidsperiod startades psykologutbildning. Tillsammans med PA-program och fristående kurser upp till kandidatnivå, liksom magister- och masterprogram, utgör det stommen i utbildningsutbudet. Ämnet är också representerat inom andra program, såsom risk- och krisprogrammet och idrottsvetenskapliga programmet. En bärande princip vid avdelningen för psykologi är en nära koppling mellan forskning, forskarutbildning och grundutbildning. Det är viktigt att studenter möter aktiva forskare redan tidigt i utbildningen. Vi arbetar aktivt med att inlemma uppsatsskrivande studenter i etablerade forskningsprojekt. Ämnet har ca 25-30 medarbetare.

Mittuniversitetet har två fakulteter som i sin tur är uppdelade i mindre avdelningar, oftast ämnesavgränsade. Ämnet psykologi utgör en avdelning inom fakulteten för humanvetenskap. Avdelningen leds av en avdelningschef med linjeansvar och det innehållsmässiga kvalitetsarbetet i utbildning, forskning och forskarutbildning leds av ämnesföreträdare. Forsknings- och forskarutbildningsfrågor hanteras av ett forskarkollegium i vilket samtliga disputerade medarbetare samt en doktorandrepresentant ingår. Enligt Mittuniversitetets beslutsordning har detta organ det övergripande ansvaret för kvalitet, utveckling och genomförande av forskarutbildningen. Mer specifikt är kollegiets uppgifter bl a att ingå i en kollegial diskussion om utbildning på forskarnivå, ansvara för kvalitet i utbildningen på forskarnivå, driva rekryteringsprocess av forskarstuderande, göra behörighetsgranskning och ge förslag om antagning av forskarstuderande, besluta om byte av handledare, utveckla, inrätta, fastställa, revidera och besluta om genomförande av kurs på forskarnivå, samt följa upp individuella studieplaner. Kollegiet ansvarar också för den högre seminarieriet. Seminarier genomförs två gånger i månaden och för doktorander samt lärare vars forskning finansieras av fakultetsmedel är det obligatoriskt att regelbundet avrapportera sin forskning.

På fakultetsnivå finns ett råd för utbildning på forskarnivå (RUF) som har ett övergripande kvalitets- och samordningsansvar för forskarutbildningen. På denna nivå är också det administrativa stödet till forskarutbildningen placerat. Vid fakulteten finns också en studierektor för forskarutbildning som främst har en studiesocial funktion.

För forskarutbildningen i psykologi finns en allmän studieplan som reglerar form och innehåll för forskarutbildning, upprättad av kollegiet och fastställd av rådet för utbildning på forskarnivå. Varje forskarstuderande upprättar tillsammans med handledare en individuell studieplan som följs upp årligen av handledare, forskarkollegium och RUF.

Forskarutbildningen i psykologi omfattar 240 hp, av vilka avhandlingen ska motsvara minst 120 hp och kursdelen minst 90 hp. Avhandlingsarbetet kan utformas som ett enhetligt sammanhängande verk (monografiavhandling) eller som en kort sammanfattning (ramberättelse) av vetenskapliga artiklar författade av doktoranden ensam eller i samarbete med annan person(er) (sammanläggningsavhandling). Kursdelen avseende doktorsexamen utgörs av metodkurser om sammanlagt minst 30 högskolepoäng, varav 15 poäng är obligatoriska samt ämneskurser upp till 60 högskolepoäng. Vid fakulteten för humanvetenskap finns ett antal fakultetsövergripande forskarutbildningskurser som behandlar vissa basala områden som är relevanta inom de flesta forskarutbildningsämnen. Varje ämne bestämmer själv vilka som ska vara obligatoriska. Därtill kommer de kurser som ämnet självt etablerar.

Fakultetens modell för fördelning av forskningsmedel består av flera delar. Varje forskarutbildningsämne tilldelas löne-medel för en professor motsvarande 40 % egen forskning, i vissa fall för ytterligare en professor med samma volym, som är fallet med psykologiämnet. För professorer genom befordran tilldelas löne-medel motsvarande 20 %. Varje forskarutbildningsämne tilldelas medel för två doktorander med 80 % forskning.Handledningsresurser tilldelas motsvarande 85 timmar per forskarstuderande och år. Dessutom tilldelas varje ämne en fri resurs som baseras på fyra variabler som avspeglar volym och prestation: antal fast anställda lektorer, antal HST i grundutbildningen, antal publiceringar och citeringar, samt andel av fakultetens totala volym av externa forskningsmedel. Grunden för hur dessa får användas är den forskningsstrategi som varje forskningsmiljö utarbetar. Vidare ges varje ämne möjlighet att föra över max 10 % av den totala medelstillelningen mellan budgetår. Forskarkollegiet bereder och beslutar om användning av ämnets fria forskningsanslag i dialog med avdelningschef.

Forskarutbildningsämnets avgränsning avseende bredd och djup

Vår ambition är att skapa en miljö som är gynnsam för forskning som kan *påvisa såväl teoretisk som empirisk evidens*, särskilt inom områden som är av betydelse för utbildningen. Inom ämnet finns ett stort antal aktiva forskare på samtliga nivåer i karriären som bedriver grundforskning i laboratoriet och i fältstudier. Här finns även stor klinisk kompetens och i vissa fall personer som både har vana att genomföra såväl studier i laborativ miljö samt att planera, genomföra samt utvärdera behandlingsstudier. Överhuvudtaget finns inom ämnet avsevärd metodologisk bredd och djup, både avseende forskningsdesign, datainsamlings- och analysmetoder, såväl kvantitativt som kvalitativt. Vår verksamhet inrymmer vidare ett välutrustat och funktionellt laboratorium med goda resurser för laboratoriebaserad psykologisk forskning – alltifrån grundläggande psykofysiologisk, kognitiv-emotionell och stressrelaterad forskning till miljöpsykologiska studier och arbetssimuleringar av olika slag och socialpsykologisk (t ex kommunikations- och grupprocessinriktad) forskning.

I ämnets forskningsstrategi har vi identifierat i huvudsak tre breda forskningsområden, som också i olika grad sammanbinds av ett generellt tema med fokus på emotionspsykologiska perspektiv. Även om olika forskningsprojekt tangerar mer än ett av dessa områden, och forskare kan ingå i flera, så innehåller varje gruppering en stabil kärngrupp av seniora forskare. Alla doktoranders avhandlingsprojekt anknyter till något av dessa områden, och dess forskare formerar ett nätverk kring varje doktorand i tillägg till deras specifika

handledare. Genom dessa nätverk får också doktoranderna tillgång till ytterligare nätverk, nationellt och internationellt.

Det bredaste området utgörs av emotions- och kognitionsforskning. Här utförs experiment för att till exempel testa antagandet om att uppmärksamhet går att manipulera och om detta ger ett gensvar i den emotionella responsen. Vidare utvecklas manipulationsmetoder som i sin tur ska leda till testning av intervention för att förändra emotionella psykopatologiska tillstånd. Sambandet mellan uppmärksamhet och emotionella reaktioner studeras i olika frågeställningar. Ett exempel här är ett behandlingsprojekt där vi undersöker vad som händer med uppmärksamheten efter behandling av fobisk rädsla. Ett annat exempel, med potentiell koppling till olika typ av ätproblem, är hur unga kvinnor riktar sin uppmärksamhet till sin egen och andras kroppar beroende på hur nöjda de är med sin egen figur. I andra projekt söker vi på samma sätt förklara psykologiska mekanismer relaterade till våld och aggression men även andra problem som till exempel post-traumatisk stressstörning. Ytterligare exempel är forskning kring emotionsuttryck och igenkänning och hur dessa kan påverka interpersonell kommunikation. Andra projekt fokuserar på språk, emotion och kognition, t ex rörande åldersbedömning av röster. Vidare bedrivs forskning inom psykolingvistik där kognitiva mekanismer bakom språkprocesser, såsom talproduktion och läsförståelse, undersöks, samt forskning om hur språk och emotion samspekar. Ett projekt inom detta område undersöker specifikt kulturell och språklig påverkan på emotion. Även mer tillämpad forskning bedrivs, med inriktning mot idrottspsykologi. Inom området emotions- och kognitionsforskningen återfinns ett flertal doktorandprojekt; "Emotionell utveckling bland tvåspråkiga i ett livsloppsperspektiv", "Hjärnans dynamik under rädsloprocessering", "Prevalens, riskfaktorer och konsekvenser av våld i nära relationer", " Förankringseffekter vid åldersbedömningar", "Precision och felkällor i bedömning av talares ålder" samt "Närmande och undvikande beteenden inom prestation".

Inom området klinisk psykologi bedrivs forskning dels med hälsofokus och dels med fokus på psykisk ohälsa. Inom området görs kontinuerliga ambulatoriska *in-vivo* mätningar i det dagliga, aktiva livet av både relevanta fysiologiska parametrar (HR/HRV) och psykologiska/beteendemässiga självobservationer. I enlighet med de strategiska strävandena i vår forskningsstrategi riktar vi resurser till fler experimentella och laboriebaserade studier kring psykobiologiska och psykofysiologiska frågeställningar av direkt relevans för mera tillämpade, kliniska interventionsstudier inom hälsopsykologisk och beteendemedicinsk forskning, såsom t ex stress och återhämtning, förlossningsrädsla, smärtproblematik, diabetes och inkontinens. Pågående projekt utgörs bl a av studier kring psykologiska mekanismer vid smärta, främst kognitiva och beteendemässiga faktorer (katastrofiering, approach-avoidance). Samma faktorer undersöks även i andra populationer där hälsopsykologiska modeller visats sig ha relevans för att förstå etiologi och vidmakthållande (uro-genitala besvär, förlossningsrädsla). I samtliga av dessa projekt pågår för närvarande både studier av specifika faktorer för att utveckla teoretiska modeller av problemens uppkomst och vidmakthållande, samt studier som baserat på sådan kunskap syftar till att utveckla och utvärdera psykologiska interventioner för behandling. Ett större externfinansierat projekt pågår kring emotionell ohälsa bland flyktingar och asylsökande vilket både innefattar utveckling och utvärdering av screeninginstrument samt av behandlingsinterventioner. Detta projekt genomförs i samarbete med Region Jämtland-Härjedalen och involverar även transkulturell utbildning för och praktiskt arbete av studenter på psykologprogrammet. Två doktorandprojekt är tydligt

kopplade till det kliniska forskningsområdet: "Stressrelaterad ohälsa och återhämtningsbeteende" och "Förlossningsrädsla från ett psykologiskt perspektiv: potentiella mekanismer och behandlingsmetoder".

Det tredje forskningsområdet behandlar social- och organisationspsykologiska frågeställningar. Hur interaktionen mellan individ och situation, exempelvis genus, etnicitet, sexuell läggning, etc. påverkar processer, både kognitivt och emotionellt, såsom bedömningar och beslutsfattande, studeras inom några projekt. Att kunna identifiera olika typer av fördomar (t ex rörande etnicitet eller kön), är en förutsättning för preventiva åtgärder. I ett nytt projekt försöker vi utveckla en metod för att upptäcka implicita fördomar med hjälp av ögonrörelseteknologi. Det är ett område inom organisationspsykologin där grundforskning inom psykologi har en något blygsam roll i Sverige idag. Även inom detta område behöver vi utveckla interventionsmetoder för att motverka ojämlikhet och diskriminering. Området spänner vidare över fält kring ungdom och entreprenörskap, arbetsliv, familjeliv och hälsa, konsumentbeteende inom turismområdet, liksom miljöpsykologiska tillämpningar. Relaterade doktorandprojekt är "Beteendeförändring för en hållbar livsstil – effekter och intervention" samt "Demokratiska dilemman inom små gruppers beslutsfattande".

Forskarutbildningsämnets koppling till vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Avdelningens forskningsstrategi diskuteras regelbundet i kollegiet, i relation till möjliga utvecklingsområden och utmaningar i omvärlden. En viktig utgångspunkt i denna är att forskningsområden ska spänna från grundforskning till tillämpning i form av interventionsforskning. Även om inte hela denna spännvidd ryms inom alla forskningsprojekt är en viktig princip att man förhåller sig denna, t ex vilka möjliga tillämpningar som kan finnas utifrån ett grundforskningsområde. På grund av forskarnas olika bakgrund och traditioner stimuleras detta tänksätt inte minst i diskussioner i samband med ämnets seminarier.

Forskningsstrategin belyser vidare vilka styrkeområdena är för forskarutbildningen och var vi bör satsa våra resurser, t ex avseende kompetensutveckling för lärare och hur fungerande forskarutbildningsmiljöer kring doktoranderna bör byggas, samt även för utveckling av utbudet forskarutbildningskurser. Den guidar oss också i var vi behöver stärkas för att upprätthålla tillräcklig bredd och djup i utbildningen. Forskarkollegiet, som sammanträder en gång i månaden, är det naturliga forumet för dessa diskussioner.

Sammanfattande bedömning

Sammanfattningsvis bedömer vi att vår forskning behandlar adekvata områden inom psykologiämnet, som speglar både bredd och djup. Som forskningen är organiserad anser vi att vi ger de forskarstuderande en bra grund, både ämnesmässigt och metodologiskt, för att de ska kunna genomföra sina forskarstudier och som förbereder dem för självständigt framtida forskningsarbete. Vi behöver dock ständigt utvecklas och på grund av vår litenhet är vi sårbara för t ex personalförändringar, vilket vi för närvarande uppväger med utvecklade internationella och nationella samarbeten där postdoktorer och doktorander deltar men också mellan olika forskare och forskargrupper inom avdelningen.

Även om vi valt att samla vår forskning i tre huvudområden, som binds samman av fokus på emotion som ett gemensamt tema, innebär inte detta att vi därför söker och antar nya forskarstuderande som ska passa in i dessa områden. Doktorandanställningar utlyses i ämnes

psykologi, utan inriktning. Vi har också ett ganska ambitiöst urvalsförfarande som innefattar både interna och externa granskare. Vid förra antagningsomgången (2013) gjordes först en grovgallring av två lärare (en professor och en docent), varefter alla i forskarkollegiet deltog i en ranking av de sökande. Utifrån detta identifierades en tättrio som sedan rangordnades av en extern bedömare.

Aspektområde: område, miljö och resurser

Aspekt: Personal

Bedömningsgrunder:

A. Antalet handledare och lärare och deras sammantagna kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens innehåll och genomförande.

B. Handledarnas och lärarnas sammantagna kompetens och kompetensutveckling följs systematisk upp i syfte att främja hög kvalitet i utbildningen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärarnas sammantagna kompetens

Vid avdelningen för psykologi finns 12 heltidsanställda personer med doktorsexamen, varav två professorer och tre docenter. Därtill kommer tre externa handledare, en anställd vid Gävle högskola och en tidigare anställd, numera Malmö högskola, båda docenter, samt en biträdande handledare, också docent, som bytt avdelning inom Mittuniversitetet.

Som beskrivits på föregående punkt är forskningen organiserad i tre tematiska områden som alla utgörs av forskare i olika stadier av sin karriär: från doktorander, över lektorer/postdoktorer till docenter och professorer. De lärare som för närvarande inte är engagerade som handledare fyller i dessa grupper ändå en viktig funktion inom forskarutbildningen, t ex som konsulter i metodfrågor, som bedömare av avhandlingar i olika stadier, som bollplank, mentorer, etc. På så sätt upprätthålls ett flöde av kunskapsutbyte mellan lärare och forskarstuderande och mellan lärare. Det uppmuntrar också till mer forskningssamarbete lärare emellan. Det ovan nämnda projektet om psykisk hälsa bland asylsökande är ett exempel på hur ett sådant samarbete uppstår.

Långsiktig säkring av handledarresurser

Avdelningen för psykologi har diskuterat fram en strategisk kompetensförsörjningsplan som identifierar de tre ovan nämnda forskningsområdena som tre möjliga plattformar för utveckling, både för grundutbildning och forskning. Idealt bör varje sådan plattform bestå av minst två doktorander, minst en postdoktor (för meritering till docent), medel för minst en lektor (20-30 % av heltid för att stimulera externa anslagsansökningar), minst en docent och minst en professor. I dagsläget finns doktorander inom alla tre områdena, postdoktorer (tidsbegränsade finansierade med extra medel via universitetets meriteringsprogram för unga forskare, se nedan) inom två, docenter inom alla tre och professorer inom två. Lektorsmedel (ca 25 % av heltid) tilldelas efter ansökan via ämnets fria resurs (se nedan) till två till tre personer på årsbasis och dessa medel alternerar således mellan områdena. Satsningen just nu är på nya doktorandanställningar, liksom att initiera en rekryteringsprocess av en postdoktor internationellt.

Möjliggörande av handledarbyten

Samtliga handledare har adekvat vetenskaplig kompetens och områdesinriktning för de doktorander som de handleder. Varje doktorand har minst två handledare, och handledargruppen sätts samman på ett sådant sätt att både ämnesmässigt djup och bredd, liksom metodologisk kompetens tillgodoses. Kombinationen av handledarkompetens kring varje doktorand diskuteras regelbundet i forskarkollegium och ändringar görs när det är

påkallat, på ett förhållandevis prestigelöst sätt. För två doktorander är t ex biträdande handledare för närvarande under tillsättning. På grund av ett dödsfall måste förändringar göras, och i ett fall är bedömningen att kompetens bör hämtas utifrån, främst för att etablera samverkan externt. Strävan är att knyta doktorander till både nationella och internationella samarbeten.

Lärares vetenskapliga och pedagogiska kompetensutveckling

Ansvar för handledarutbildning för utbildning på forskarnivå åligger fakulteten. Mittuniversitetets båda fakulteter anordnar gemensamt denna utbildning en gång per år. Innehållet behandlar bl a: historisk och samtida styrning av utbildning på forskarnivå och de nuvarande kraven på forskarhandledare, studieplaner i ämnen och doktoranders individuella studieplaner, rättigheter och skyldigheter för handledare och doktorander, doktoranders förväntningar på utbildning på forskarnivå och handledares förväntningar på doktorander, professionalitet i handledning samt övningar i att handleda doktorander. Samtliga aktiva handledare har genomgått sådan utbildning. Av övriga sju lektorer har alla genomfört eller påbörjat handledarutbildning.

Vid Mittuniversitetet genomfördes 2013 en genomlysning av forskningen vid lärosätet, med hjälp av externa bedömare, i samarbete med övriga nya universitet (ARC13). Detta resulterade bl a i implementering av ett större meriteringsprogram för yngre forskare 2015. Programmet består i två års postdoktorpositioner med minst 50 % över två år, för totalt 30 personer. Avdelningen för psykologi var lyckosamt i att tre av avdelningens yngre forskare erhöll en sådan position. En av dessa har antagits som docent. Denna satsning är nu i sin slutfas och håller på att utvärderas. Vidare sju sattes en utbildningsinsats för forskningsledare, som var obligatorisk för deltagare i meriteringsprogrammet, men öppen även för andra forskare. Denna har inneburit regelbundna kursträffar under två år, ibland i internatform. Utbildningens innehåll har bl a bestått i möten med ledande akademiska frontfigurer, hur man söker forskningsmedel, hur man skapar en god forskningsmiljö, strategiska val, det akademiska ledarskapet, forskningsetiska och juridiska aspekter, den högre akademiska organisationen, samt universitetets linjeorganisation, vilken har ställts i relation till det högre vetenskapliga syftet. Större akademiska och vetenskapliga frågor har diskuterats.

Fakultetens modell för fördelning av fria forskningsmedel till avdelningarna ger dessa ett visst svängrum för hur de kan utnyttjas. Medlen används bl a till lektorers forskningsmässiga meritering, som tilldelas efter ansökan till två till tre personer per år.

Mer informellt sker kompetensutveckling i ämnets olika organ. Seminarier genomförs två gånger i månaden och för doktorander samt lärare vars forskning finansieras av fakultetsmedel är det obligatoriskt att regelbundet avrapportera sin forskning. Andra seminarier kan behandla metodfrågor, utkast till nya forskningsidéer eller anslagsansökningar, etc. Ibland bjuds externa gäster in. Seminarieriet är en viktig del i den allmänna kompetensuppbyggnaden bland lärare, såväl disputerade som ej disputerade, och doktorander.

Vid avdelningen för psykologi har även en annan gruppering implementerats som vi kallar för "expertgrupper". Dessa följer i princip samma struktur som forskningsområdena, med tillägg av en expertgrupp för metod- och uppsatsfrågor och en för utvecklingspsykologi.

Huvuduppgiften för dessa grupper är främst att säkerställa kvaliteten i kursplaner och kursupplägg på grundutbildningsnivå, t ex att det finns en tydlig progression i kurserna inom ett område och att kurser inom olika utbildningar är likvärdiga. I dessa grupper ingår även övriga lärare, som ju inte minst har en bred undervisningsbakgrund, utan också ofta en praktisk bakgrund i för ämnet relevanta professioner. Här möts således lärare på alla nivåer och även om fokus är grundutbildning, sker sekundärt ett betydande vetenskapligt och pedagogiskt informations- och kunskapsutbyte.

Möjlighet att följa samhällsutveckling

Konstruktionen för tilldelningen av fria forskningsmedel gör det möjligt att genomföra satsningar som löper över flera år. Det öppnar också upp för att använda medel för samfinansiering av satsningar med externa intressenter. Varje medarbetare har vidare 10000 kr per år i personliga utvecklingsmedel som man förfogar över själv. Dessa brukar främst användas till finansiering konferensdeltagande och litteraturinköp.

Uppföljning

Som nämnts ovan har forskarkollegiet en central roll för att bedöma, utvärdera, utveckla och besluta om ämnets kompetensförsörjning i relation till forskning och forskarutbildning. Detta sker regelbundet och alla satsningar värderas utifrån forskningsstrategi och kompetensförsörjningsstrategi. Därtill har avdelningschef ansvar för medarbetarnas individuella kompetensutveckling. Avdelningschefen genomför varje år medarbetarsamtal med samtliga medarbetare (utom med professorerna som genomförs av dekanen), inklusive doktoranderna. Vid dessa diskuteras avdelningens behov av kompetensförsörjning i relation till medarbetarens behov och intressen, och en karriärplan på kort och lång sikt ventileras. Detta innebär t ex att doktorandernas situation efter planerad disputation diskuteras, liksom adjunkters behov och önskemål om en forskarkarriär.

Fakultetetens olika organ följer regelbundet upp forskning och forskarutbildning. Dekanens dialogmöten med varje avdelning två gånger om år ventilerar forskningen bl a avseende dess ekonomiska utfall, satsningar som gjorts och planeras och hur dessa förhåller sig till ämnets forskningsstrategidokument, kompetensförsörjningsplan och likavillkorsplan. Rådet för utbildning på forskarnivå initierar uppföljningar av olika aspekter av forskarutbildningen.

Sammanfattande bedömning

Personalstyrkan har god kompetens på olika nivåer för att bedriva forskarutbildning, men är förhållandevis liten. Det gör oss sårbara för förändringar. För att motverka sådan sårbarhet är det därför fortsatt viktigt att samarbeta inom kollegiet och att utnyttja varandras kompetenser. De dialogforum vi har etablerat blir därför en strategisk resurs att värna om. Men givetvis behövs också nyrekrytering och för närvarande pågår rekrytering av både lektorer och en professor. Det planeras också för att rekrytera en internationell postdoktor. Dessutom förväntas några ansöka om antagning som docent inom den närmast framtiden.

Men vi söker också samarbeten utanför den egna avdelningen. Flera av de forskningsprojekt som bedrivs vid avdelningen sker i samverkan med forskare inom andra ämnen inom universitetet, men också vid andra universitet, liksom med samarbetspartners utanför högskolan.

Aspektområde: Område, miljö och resurser

Aspekt: Forskarutbildningsmiljö

Bedömningsgrunder:

A. Forskningen/den konstnärliga forskningen vid lärosätet har en sådan kvalitet och omfattning att utbildning på forskarnivå kan bedrivas på en hög vetenskaplig/konstnärlig nivå och med goda utbildningsmässiga förutsättningar i övrigt. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället både nationellt och internationellt.

B. Forskarutbildningsmiljön följs systematiskt upp för att säkerställa hög kvalitet. Resultatet av uppföljningen omsätts vid behov i kvalitetsutvecklande åtgärder och återkoppling sker till relevanta intressenter.

----- *Nätverk, samverkan, kvalitet i avhandlingar*

Genom sina handledare och de ovan presenterade forskningsområdena får doktoranderna tillgång till olika forskningsnätverk. Konkreta forskningssamarbeten, där doktorander deltar finns med Uppsala universitet, Malmö högskola, Umeå universitet, Örebro universitet, Karolinska Institutet, University of Melbourne, Leiden University, University of Granada, ISCTE i Lissabon, University of Essex, Doshisha University i Japan samt Oslo universitet. I övrigt ges tillgång till de mer extensiva nätverk som seniora forskare deltar i; som olika områdesspecifika forskningssammanslutningar, både nationellt och internationellt. Inom den kliniska forskningen förekommer vidare konkreta samarbeten med regionala intressenter, såsom olika kliniker: t ex psykiatri, förlossningsvård och onkologi. Doktorander är också ibland efterfrågade som föreläsare i externa sammanhang, t ex för psykologer, läkare, skolpersonal, etc.

Doktoranderna uppmuntras vidare att läsa kurser vid andra lärosäten. De forskarstuderande som bedriver sina studier för närvarande har läst kurser vid bl a följande institutioner: Stockholms, Uppsala och Lunds universitet, liksom Karolinska Institutet, även utomlands såsom Aarhus, Porto och Stanford.

Aktivt deltagande i institutionens seminarieverksamhet förväntas under hela studietiden. Den forskarstuderande skall, som ett obligatoriskt moment, presentera sitt avhandlingsarbete vid minst tre seminarier: (1) "planeringseminarium" i anslutning till val av avhandlingsämne, (2) "halvtidsseminarium", då arbetet hunnit ungefär halvvägs, samt (3) "slutseminarium" när avhandlingsmanus föreligger i sin helhet. Vid halvtids- och slutseminarium tillsätts en bedömarkommitté, som består dels av interna ledamöter och en extern. I övrigt bör den forskarstuderande seminariebehandla manuskript i den takt de föreligger. På detta sätt säkerställs kvaliteten i de avhandlingar som går till disputation.

Doktoranden bör dessutom under sin utbildning ha aktivt deltagit vid internationella konferenser. Varje doktorand tilldelas varje år 10000 kr i expensmedel, som de förfogar över under hela studietiden. Dessa medel används företrädesvis till kurser på annat håll samt konferenser. Avdelningen avsätter också en extra expenspott för främst doktorander som förutom till etikprövning och språkgranskning kan användas för deltagande i konferenser. Som framgår av doktorandernas publikationslistor är deltagandet i internationella

konferenser vanligt förekommande, i snitt ca en per person och år sett i relation till den tid de varit antagna till forskarutbildningen.

Forskarutbildningen är förhållandevis ung och under uppbyggnad, inte bara i vårt ämne, utom inom hela Mittuniversitetet. Inom den humanvetenskapliga fakulteten har därför ett paket med fakultetsgemensamma kurser byggts upp som ges på regelbunden basis. Flera av kurserna läses även av forskarstuderande inom fakulteten för naturvetenskap, mediciner och teknik. Fördelen med denna konstruktion är inte bara att kurserna får en kritisk massa av studenter för att undervisningen ska bli meningsfull, den ger också forskarstuderande från olika discipliner en möjlighet att mötas och få insyn i olika synsätt och angreppssätt på forskning samt att forma egna nätverk inför framtiden.

Doktorandgruppens sammansättning

Totalt finns 10 personer antagna till forskarutbildningen i psykologi vid Mittuniversitetet. (Ytterligare en antogs i ett tidigt skede som företagsdoktorand utan att egentligen påbörja sina studier. Denne har dock inte formellt anmält avbrott). Under höstterminen 2016 var två temporärt inaktiva, beroende på föräldraledighet. Av dessa 10 personer bedriver de flesta sina studier på halvfart. Alla utom två har sin arbetsplats vid campus Östersund. Två doktorander är anställda vid Gävle högskola. Dessa två var först antagna till lic (vilket är en allmän rutin vid Mittuniversitetet för externfinansierade forskarstuderande). Efter att fortsatt finansiering tillförsäkrats antogs dessa till doktorsexamen. Samtliga är eller har varit anställda som doktorander. Majoriteten har en tillsvidareanställning som universitetsadjunkt i botten, som de är tjänstlediga från under utbildningstiden. Vi har hittills haft en företagsdoktorand, som disputerade vårterminen 2016, som hade sin anställning vid Elevhälsan, Östersunds kommun.

Av de åtta aktiva forskarstuderandena ht 2016 var fyra män och fyra kvinnor med en snittålder på 44 år. Tar man även med de temporärt inaktiva doktoranderna var fördelningen fyra män och sex kvinnor, med en snittålder på 42 år. Två av doktoranderna befinner sig som sagt vid annat lärosäte (högskolan i Gävle). De har också sin huvudhandledare där, men biträdande handledare vid Mittuniversitetet. Deras anknytning till forskningsmiljön vid Mittuniversitetet sker genom deltagande i seminarier, och deras huvudhandledare deltar ibland vid forskarkollegiets möten. Dessutom har doktoranderna anknytning till en av våra forskargrupper, "Voices".

Handledargruppens sammansättning

I dagsläget är nio personer aktiva som handledare; två professorer, fyra lektorer med docentkompetens och fyra övriga lektorer, totalt sex män och tre kvinnor, med en medelålder på 54 år. Tre av handledarna är externa; två har tidigare varit anställda vid avdelningen (varav en endast har bytt avdelning inom Mittuniversitetet), en har hela tiden haft sin anställning på annat lärosäte.

Uppföljning

De forskarstuderandes individuella studieplaner följs upp en gång per år. Studieplanerna etableras elektroniskt i universitetets forskningsdatabas. Doktoranden för själv in de överenskomna planerade aktiviteterna och dess tidsplan, efter samråd med handledare. Information som upprättas i andra system, såsom avklarade kurser och publikationer importerar till den individuella studieplanen i forskningsdatabasen. Forskarkollegiet

genomför regelbundet, varje höst, en genomgång av doktorandernas individuella studieplaner. Sedan höstterminen 2016 genomförs detta delvis genom att doktoranderna bjuds in till forskarkollegiet för att berätta om sina studier, och kollegiet ges möjlighet att ställa frågor. Utifrån denna samlade information föreslås vid behov åtgärder, t ex avseende byte av handledare, tilldelning av ytterligare forskningstid, etc. Dessa utvärderingar kan också leda till förändringar i former och rutiner för utbildningen. Bl a har vi utifrån dessa uppföljningar uppmärksammat att det tar förhållandevis lång tid fram till halvtidsseminarium (av de 10 aktiva doktoranderna följer sex sin tidsplan, medan fyra har gått över tiden), varvid vi beslutat att tydliggöra att halvtidsseminarium ska ske när man nått fram till halva *studietiden* (och inte när avhandlingsarbetet kommit halvvägs). Till sist går doktoranden igenom den individuella studieplanen tillsammans med handledaren, avklarade aktiviteter krediteras (=godkänns) och eventuella justeringar inför nästkommande år görs. Doktorand och handledare godkänner sedan planen elektroniskt.

Fakultetens råd för utbildning på forskarnivå följer även de upp de individuella studieplanerna och föreslår vid behov åtgärder. Detta råd initierar också själv utvärderingar och uppföljningar av forskarutbildningsämnenas genomförande och kvalitetssäkring av forskarutbildningen. Exempelvis har kriterier och rutiner för uppföljning av de individuella studieplanerna tydliggjorts, liksom för administration och genomförande av de fakultetsgemensamma kurserna, som resultat av sådana utvärderingar.

Sammanfattande bedömning

Kvalitetsansvaret för forskarutbildningen är på ämnesnivå men det administrativa stödet finns på fakultetsnivå. Flödet av information mellan nivåerna sker inte alltid smidigt, ansökan om tillgodoräknande kan fastna på vägen, information från kansliet når inte alltid sin slutdestination. Rutiner förbättras dock successivt. Det elektroniska systemet för forskningsdatabasen fungerar inte heller alltid optimalt, det är svåröverskådligt och ger ibland fel information. Fakulteten har ett brett och bra utbud av fakultetsgemensamma kurser, men styrningen av ansvar för genomförandet är ganska otydligt, vilket gör att tidsplanen för när kurser ska ges ibland förskjuts, vilket gör det svårt för doktoranderna att planera sina studier.

Vad gäller avdelningen som forskarutbildningsmiljö finns ett flertal faktorer som på ett direkt sätt bidrar till att stärka möjligheterna till en framgångsrik forskarutbildning. En fördel med avdelningens storlek är att den utgör en överskådlig enhet vilken har goda förutsättningar att erbjuda en god lärmiljö och nära samarbeten mellan doktorander och övrig personal. Korta beslutsvägar, god kännedom om pågående projekt inom avdelningen samt låg grad av hämmande hierarkiska strukturer, bidrar till att stimulera doktorander i slutet av sin utbildning samt nydisputerade doktorer till att successivt bli en del av gruppen aktiva forskare. Som ett exempel kan nämnas att samtliga disputerade ingår i avdelningens forskarkollegium, (vilket alltså inte enbart består av docenter och professorer). Forskarkollegiet är det mest centrala forumet för beslut gällande forskarutbildningen och dess sammansättning av personal från flera nivåer ökar sannolikheten för att forskningsmiljön i så hög grad som möjligt tar till vara intressen för ämnets forskningsverksamhet som helhet och inte enbart för enskilda personer.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrunder:

A. Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att doktoranderna, när examen utfärdas, visar bred kunskap och förståelse både inom forskarutbildningsämnet och för vetenskaplig metodik/konstnärliga forskningsmetoder inom forskarutbildningsämnet.

B. Systematisk uppföljning görs av utbildningens utformning och genomförande i syfte att säkerställa måluppfyllelsen. Resultaten av uppföljning omsätts i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Former för och innehåll i forskarutbildningen

Forskarutbildningen i psykologi omfattar 240 hp, av vilka avhandlingen ska motsvara minst 120 hp och kursdelen minst 90 hp. Allmänt skall avhandlingen äga sådan kvalitet att den kan antas till publicering i ett vetenskapligt forum. För sammanläggningsavhandling gäller vidare att minst två delarbeten skall vara antagna för publicering i en fackgranskad tidskrift samt att det utöver delarbeten skall finnas en syntes av dessa (ramberättelse eller kappa) i form av en integrerad översikt och diskussion av avhandlingens teoretiska grund och anknytning till tidigare forskning. Avhandlingens studier förutsätts vara underkastade vederbörlig etisk granskning. Engelska skall vara avhandlingsspråk, dock med obligatorisk sammanfattning av kappan på svenska. Samtliga hittills godkända avhandlingar är sammanläggningsavhandlingar, liksom samtliga nu pågående avhandlingsarbeten.

I den allmänna studieplanen stadfästs att kursdelen avseende doktorsexamen ska utgöras av metodkurser om sammanlagt minst 30 högskolepoäng, varav 15 poäng är obligatoriska samt ämneskurser upp till 60 högskolepoäng. Den studerande uppmuntras vidare att läsa minst 10 valfria kurspoäng vid annan universitetsinstitution inom eller utom landet. I samråd med handledare väljer den studerande icke-obligatoriska kurser med hänsyn till studieinriktning och studieintresse. De fakultetsövergripande forskarutbildningskurserna behandlar vissa basala områden som är relevanta inom de flesta forskarutbildningsämnena. Dessa är Vetenskapsteori för humanvetenskap, Kvantitativ metodik I respektive II, Kvalitativ metod I respektive II, Forskningsetik, samt Vetenskapligt skrivande, alla kurser omfattar 7,5 hp. Dessutom finns en kurs med "öppet" innehåll, om vilket Rådet för utbildning på forskarnivå beslutar efter förslag från ämnena. Beroende på vilka kunskaper en student har och behöver i kvantitativ respektive kvalitativ forskningsmetodik kan man välja att antingen läsa del I eller II, eller båda. Vetenskapsteori och forskningsetik bedöms som obligatoriska, liksom även både en kurs i kvantitativ respektive kvalitativ metodik. Psykologiämnet bygger successivt upp egna kurser, som dels ska avspegla de forskningsinriktningar som finns inom ämnet och dels anpassas till doktorandernas behov. De kurser som hittills etablerats är: Affektiv neurovetenskap och psykofysiologi (15 hp), Design och metod I respektive II (vardera 7,5 hp), Relational Frame Theory (7,5 hp), Klinisk psykologi (7,5 hp) samt Modern genuspsykologi – konsekvenser för arbete, organisation, och hälsa (7,5 hp).

Undervisningen bygger i stor utsträckning på aktivt seminariedeltagande och föreläsningar, liksom gästföreläsningar. De fakultetsgemensamma kurserna avser att engagera lärare från flera ämnen i ett lärarlag. Examination består oftast i, förutom obligatorisk närvaro, att genomföra självständiga uppgifter, skriftliga såväl som muntliga, som främst har relation till

det egna avhandlingsarbetet. Exempelvis brukar en del i examinationen på kursen i vetenskapligt skrivande bestå i att man arbetar med ett eget manus under kursens gång. I kursen i forskningsetik, som behandlar etik både utifrån ett hederlighetsperspektiv och ett integritetsperspektiv, är en större del i examinationen att skriva en egen forskningsetikansökan baserat på sitt eget forskningsprojekt, samt att bedöma och ge förslag till yttrande och beslut över en studiekamrats ansökan. Regelrätta tentamina förekommer också, men inte i så stor utsträckning, främst i kvantitativ metodik, i design och metod samt i affektiv neurovetenskap och psykofysiologi.

Studenterna uppmuntras, som sagt, att också läsa kurser vid andra lärosäten. Det kan ofta röra sig om mer specialiserad forskningsmetodik, såsom t ex Bayesiansk dataanalys, Eye-Tracking metodologi och Acquisition, processing and analysis of EEG signals. Det har också varit tillåtet att läsa mer generella metodkurser, om särskilda skäl föreligger, t ex om motsvarande kurser vid Mittuniversitetet tidsmässigt är svåra att passa in i den individuella studieplanen. Det är också vanligt att läsa ämnesmässiga specialkurser vid andra lärosäten. Som exempel kan nämnas: Socialpsykologiska teorier, Minnespsykologi, Emotionernas psykobiologi, Theories in environmental and economic psychology, Psykosociala aspekter på sexuell och reproduktiv hälsa, Introduktion till genusvetenskap samt Politisk psykologi.

Progression

När den individuella studieplanen upprättas i början av utbildningen görs också en tidsplan både för avhandlingsarbetet och för de kurser som ska ingå. Exempelvis planeras områden såsom vetenskapsteori och forskningsetik in tidigt i utbildningen medan t ex vetenskapligt skrivande kan komma senare. Övriga kurser, både metod- och ämneskurser, förväntas att successivt vara mer avancerade. Ambitionen är att planera in kurserna till lämpliga perioder under utbildningens gång, även om många kurser, både inom och utom vårt eget universitet, speciellt de mer specialinriktade, ges så pass sällan att man måste passa på att genomgå dem när de utlyses.

När det gäller avhandlingsarbetet börjar det i allmänhet med en översiktlig litteraturgenomgång, som ventileras i samband med planeringsseminarium. Denna kan doktoranden återknyta till med jämna mellanrum, inte minst i arbetet med kappan, för att jämföra hur det teoretiska arbetet framskridit. Avhandlingens olika delarbeten förväntas också visa på en ökad självständighet, i skrivandet, såväl i teoretiskt som metodologiskt djup. Detta följs upp vid halvtids- och slutseminarium.

Förutsättning för att slutföra utbildningen inom planerad tid

Samtliga nuvarande doktorander har, eller har haft, anställning som doktorand antingen på 100 % eller 50 %. Inga andra försörjningsformer förekommer. Detta utgör ett fundament för att den forskarstuderande ska kunna genomföra sina studier inom avsedd tid. Det åligger vidare avdelningschef och studierektor att planera doktorandernas arbetstid avseende andra arbetsuppgifter på ett sätt som optimerar deras möjlighet att fullfölja sina studier.

Uppföljning

Den individuella studieplanen uppdateras av doktorand, handledare och forskarkollegium (minst) en gång per år. Alla aktiviteter som genomförts godkänns av handledaren och nästkommande år planeras mer i detalj. Från och med 2016 görs också en årlig muntlig

återkoppling av alla doktorander till forskarkollegiet, som ger inspel till diskussioner kring forskarutbildningens kvalitet och eventuella beslut om förbättringar. Andra insatser utifrån dessa diskussioner kan röra ändrad medelsfördelning, t ex att anslå mer medel till doktoranders etikansökningar, ändringar i kursutbud eller handledarsammansättning. Efter godkännande följs planerna också upp av Rådet för utbildning på forskarnivå. Vid avvikelser på mer än 30 hp från den planerade progressionen ombeds forskarkollegiet ge en förklaring samt en åtgärdsplan.

Som nämnts genomför varje forskarstuderande minst tre seminarier: planerings-, halvtids- och slutseminarium. Vi lägger särskilt stor vikt vid halvtidsseminariet, till vilket en bedömarkommitté om tre personer utses, varav en ska rekryteras externt. Vid seminariet ska doktoranden presentera sitt arbete dittills, med en muntlig och/eller skriftlig "kappa", och en plan för fortsatt arbete. Bedömargruppen ger därefter rekommendationer inför det fortsatta arbetet. Det kan t ex gälla huruvida avhandlingen ska innehålla tre eller fyra delstudier, om breddning behövs t ex avseende metodval, eller förslag på ytterligare kurser som doktoranden kan behöva, för att nå tillräcklig bredd eller djup i utbildningen.

Sammanfattande bedömning

De kurser som ges, både inom ämnet och på fakultetsnivå, är relevanta och ger en god grund för utbildningen, men ett regelbundet problem som de forskarstuderande möter är att hitta kurser de behöver och i rätt tid. Detta är främst en konsekvens av vår storlek och det är därför viktigt att använda våra externa nätverk för att förse de studerande med de kurser de behöver.

Flera av våra doktorander har dock inte slutfört sina studier på avsedd tid. Skälen är många, i vissa fall har det handlat om att de delstudier som planerats inte har kunnat genomföras på det sätt som varit tänkt, externa samarbetspartners har t ex fallit bort. I vissa fall beror det på sjukdom. Alla är dock fortfarande aktiva, och förväntas slutföra utbildningen.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrunder:

A. Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att doktoranderna, när examen utfärdas, visar förmåga att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade (konstnärliga) uppgifter inom givna tidsramar samt såväl i nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet kan presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt. Doktoranderna ska också visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

B. Systematisk uppföljning görs av utbildningen för att säkerställa att utbildningens utformning och genomförande är av hög kvalitet och att doktoranderna uppnår målen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

----- *Former och innehåll*

Hur avhandlingens olika delar operationaliseras kan variera. Vid den tidigare samhällsvetenskapliga institutionen som psykologiämnet förut tillhörde utarbetades några olika versioner av mallar för detta, dels för monografier, dels för sammanläggningsavhandlingar, och dels en mer detaljerad "hybridversion". Mallen för sammanläggningsavhandlingar fördelade helt enkelt 30 hp per delstudie och kappa, medan monografimallen fördelade poäng i relation till forskningsprocessens olika delar (bakgrund och planering, datainsamling, analys, etc.). Hybridmodellen fördelar poäng både till delarbeten och till de olika momenten i forskningsprocessen, på olika sätt beroende på om en datainsamling och dess tillhörande planerings- och analysmoment ska användas till en eller flera delstudier. Dessa modeller gör det enklare för doktoranderna (och deras handledare) att planera in lagom stora avhandlingsaktiviteter i sin individuella studieplan.

Doktoranderna uppmuntras att delta i internationella konferenser. Handledarna är här viktiga för att föreslå lämpliga arenor för deltagande. Som framgår av doktorandernas publikationslistor är de aktiva på detta område och deltar i snitt i minst en konferens om året. Att delta med poster är förhållandevis vanligt.

I doktorandernas anställningsvillkor ingår 80 % forskningsarbete och 20 % annat avdelningsarbete, i huvudsak undervisning. För doktorandanställningar på 50 % är fördelningen mellan forskning och undervisning lika. Undervisningen ska planeras så att den stödjer doktorandens studier. Detta åligger studierektor att planera och avdelningschef att följa upp i samband med medarbetarsamtal. Som andra nyanställda ges nya doktorander lite extra tid för att förberedelsearbete med nya kurser, liksom tillgång till en mentor utsedd bland avdelningens övriga lärare. Undervisningserfarenhet är viktig, dels skaffar sig doktoranden nyttiga meriter inför framtida anställning som lektor, dels får man träning i att länka samman teori och praktik och att göra vetenskaplig kunskap begriplig för lekmän. Doktorander ges också möjlighet att delta i uppsatshandledning, främst inom sitt eget avhandlingsområde, med successivt ökning av ansvar. Ämnet har haft en företagsdoktorand som också engagerats i undervisningen under utbildningstiden. Doktoranderna deltar också i utåtriktade aktiviteter, t ex som föreläsare för olika grupperingar av praktiker: psykologer, lärare, samhällsföreträdare. Ett avhandlingsarbete, om förlossningsrädsla, sker i nära samarbete med förlossningsvårdens aktörer.

Progression

Vid doktorandens planeringsseminarium, som ska ske inom ett halvår från att studierna påbörjats, ska en plan för hur arbetet ska genomföras och avrapporteras presenteras. Till hjälp och som diskussionspartners inför detta har doktoranden sina handledare. De planerade aktiviteterna förs vidare in i den individuella studieplanen. Varje år följer doktorand och handledare upp denna plan och allt som genomförts krediteras och den fortsatta planen uppdateras inför kommande år.

De modeller vi har för att operationalisera avhandlingens delar gör det enklare för doktoranderna (och deras handledare) att planera in lagom stora avhandlingsaktiviteter i sin individuella studieplan, som också är uppföljningsbara. Detta synliggör progressionen i arbetet tydligare.

Förutsättning för att slutföra utbildningen inom planerad tid

Som nämnts tidigare är försörjningsformen fundamental för att den forskarstuderande ska kunna genomföra sina studier inom avsedd tid och det åligger avdelningschef och studierektor att planera doktorandernas arbetstid på ett sådant sätt som optimerar deras möjlighet att fullfölja sina studier. Vidare är vårt system för uppföljning av de individuella studieplanerna ett viktigt instrument för detta ändamål.

Uppföljning

Den individuella studieplanen går igenom av doktorand och handledare (minst) en gång per år. Alla aktiviteter som genomförts godkänns av handledaren och nästkommande år planeras mer i detalj. Från och med 2016 görs också en årlig muntlig återkoppling av alla doktorander till forskarkollegiet, som ger inspel till diskussioner kring forskarutbildningens kvalitet och eventuella beslut om förbättringar.

Av de tre obligatoriska seminarierna, planerings-, halvtids- och slutseminarium, lägger vi särskilt stor vikt vid halvtidsseminariet, till vilket en bedömarkommitté om tre personer utses, varav en ska rekryteras externt. Vid seminariet ska doktoranden presentera sitt arbete dittills, med en muntlig och/eller skriftlig "kappa", och en plan för fortsatt arbete. Bedömargruppen ger därefter rekommendationer inför det fortsatta arbetet. Det kan t ex gälla huruvida avhandlingen ska innehålla tre eller fyra delstudier, om breddning behövs t ex avseende metodval, eller förslag på ytterligare kurser som doktoranden kan behöva, för att nå tillräcklig bredd eller djup i utbildningen.

Sammanfattande bedömning

Både Rådet för utbildning på forskarnivå och vi inom ämnet ser behov av bättre rutiner för uppföljning. Rådet ställer krav på åtgärder vid en differens om 30 hp eller mer under planerad progression, vilket i sin tur kräver större ansvar av forskarkollegiet att genomföra sin del av uppföljningen. Ett skäl till eftersläpning i progressionen, förutom de som angetts ovan, är att forskarutbildningen är förhållandevis ung, och en del handledare har kanske ännu inte rutin att kalibrera rätt mängd styrning kontra frihet som behövs i varje enskilt fall. Forskarkollegiets uppföljningsdiskussioner innebär därför viktigt erfarenhetsutbyte mellan mer och mindre erfarna handledare.

Aspektområde: Utformning, genomförande, resultat

Aspekt: Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrunder:

A. Utbildningen säkerställer genom utformning, genomförande och examination att doktoranderna, när examen utfärdas ska visa intellektuell självständighet, (konstnärlig integritet), och vetenskaplig redlighet/forskningsmässig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar. Doktoranden ska också ha nått fördjupad insikt om vetenskapens/konstens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används

B. Systematisk uppföljning görs av utbildningen för att säkerställa att utbildningens utformning och genomförande är av hög kvalitet och att doktoranderna uppnår målen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Former och innehåll

Den forskarstuderande får träning i att skriva vetenskapligt under hela utbildningstiden, dels i form av kursen Vetenskapligt skrivande, men främst genom att så tidigt som möjligt börja skriva för tidskriftspublicering. Doktoranderna förväntas, i tillägg till de tre obligatoriska seminarierna, regelbundet presentera sin forskning vid ämnets högre seminarier. Att seminariebehandla sina artikel- eller konferensmanus i dessa sammanhang ger en bra träning för att självständigt kunna ta ansvar för sina alster. Men det är också viktigt för doktoranderna att ta del av andras forskning och delta i det vetenskapliga samtalet, därför förväntas avdelningens övriga forskare att regelbundet redovisa sin forskning vid dessa seminarier.

Den allmänna studieplanen betonar också att avhandlingens studier förutsätts vara underkastade vederbörlig etisk granskning. Även om handledare enligt etikprovningens mening generellt anses vara huvudansvarig för att ett doktorandprojekt genomförs på etiskt försvarbart sätt är det viktigt att den forskarstuderande tränas i att självständigt kunna göra sådana bedömningar. Alla doktorander får via den obligatoriska kursen i forskningsetik träning i att genomföra en sådan ansökan, men också i att bedöma andras ansökningar. Forskningsetik diskuteras regelbundet, exempelvis inom ramen för den högre seminarieriet, men också kollegialt medarbetare emellan. Särskilt aktuellt under 2016 har det ju varit att diskutera och tydliggöra vetenskaplig hederlighet. Handledarens roll är central och denne bör föregå med gott exempel. Etikutbildning sker därför inom ramen för handledarutbildningen på forskarnivå, liksom i den nyss genomförda forskningsledarutbildningen. Vid Mittuniversitetet finns en central forskningsetisk kommitté, vars uppgift är att bistå med råd till lärosätets forskare och forskarstuderande. Det kan gälla råd inför EPN-ansökningar, publicering, eller i samband med internationell finansiering men också t ex rörande handledares och doktorands ansvar sinsemellan eller vid samarbete med externa intressenter. En av ämnets medarbetare är ledamot av regional etikprovningensnämnd samt ordförande i Mittuniversitetets forskningsetiska kommitté.

Deltagande i internationella konferenser ger tillfällen att delta i det vetenskapliga samtalet, något som man också gör regelbundet. Doktoranderna deltar också ibland som föreläsare inför grupper i samhället utanför, och i vissa fall innebär själva forskningsprojektet samarbeten med externa intressenter. Allt detta ger träning i att reflektera över forskningens roll i samhället. Även de fakultetsgemensamma kurserna ger forskarstuderande från olika discipliner en möjlighet att mötas och få insyn i olika synsätt och angreppssätt på forskning som ger perspektiv på den egna forskningens möjligheter och begränsningar.

Betygsnämnden vid disputation består av tre ledamöter. Strävan är att alla tre ska vara externa. Vid de hittills tre genomförda disputationerna har två av ledamöterna representerat psykologämnet vid andra universitet, och en ett näraliggande ämne inom Mittuniversitetet.

Progression

Avhandlingsarbetena förväntas att successivt visa upp allt större självständighet i förmåga att använda och reflektera över teoretiskt stoff, mer avancerade sätt att hantera det empiriska materialet, och mer fördjupade och analytiska sätt att värdera de egna forskningsresultaten. Kappan ska ta resonemangen ytterligare ett steg. Halvtids- och slutseminarium blir viktiga sammanhang att testa denna förmåga.

Förutsättning för att slutföra utbildningen inom planerad tid

Försörjning utgör ett fundament för att den forskarstuderande ska kunna genomföra sina studier inom avsedd tid. Vidare är vårt system för uppföljning av de individuella studieplanerna ett viktigt instrument för detta ändamål. En tydligare tidsbestämning av halvtids- och slutseminarium är andra åtgärder som vi successivt börjar tillämpa.

Uppföljning

I avhandlingens ramberättelse eller kappa ska det finnas en syntes av de olika delarbetena i form av en integrerad översikt och diskussion av avhandlingens teoretiska grund och anknytning till tidigare forskning. Sambandet mellan ingående delarbeten skall också belysas och diskuteras. Särskilt slutseminariet blir ett tydligt test på doktorandens förmåga att självständigt värdera sitt arbete utifrån dessa aspekter. Vid detta seminarium förväntas doktorander redovisa samtliga ingående delstudier, liksom att redogöra för avhandlingens kapp, och för vad som är avhandlingsarbetets bidrag till den vetenskapliga kunskapsuppbyggnaden. Givetvis är även etiska avvägningar viktiga att belysa. Presentationen förväntas ske på engelska.

Slutseminariet ger också en nyttig träning inför disputationen. Därför utses en bedömningskommitté varav en ledamot ska vara extern. I övrigt sätts kommittén ihop så att avhandlingens bredd och djup kan penetreras både avseende vetenskapligt innehåll och metodik. Kommittén har till uppgift att kritiskt granska avhandlingen och ställa frågor till doktoranden. Därefter ges rekommendationer avseende slutförandet av avhandlingsarbetet.

Vid betygsnämndssammanträdet i samband med disputationen närvarar initialt även opponenter och handledarna, de sistnämnda för att svara på frågor. Men när betygsnämnden går till beslut får handledarna inte närvara för att inte påverka beslutet.

Sammanfattande bedömning

Ämnet har hittills genomfört tre disputationer i egen regi. Alla tre nya doktorer har visat sig fylla sin roll som självständiga forskare efter disputation vilket talar för att de fått en god grund under sin utbildning. Två av dessa har erhållit externa medel och alla tre har (haft) en position som postdoktor, varav en utomlands. En har antagits som docent. Vi bedömer att utbildningen successivt utvecklats med bättre infrastruktur, bättre rutiner, fler och mer kompetenta handledare, ett större och bättre kursutbud, vilket talar för att även nuvarande och framtida doktorander kommer att bli goda forskare.

Arbetslivets perspektiv

Bedömningsgrunder:

A. Utbildningen är användbar och förbereder doktorander för ett föränderligt arbetsliv.

B. Utbildningens utformning och genomförande följs systematisk upp för att säkerställa att den är användbar och förbereder för arbetslivet. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Möjlighet till institutionstjänstgöring

Samtliga forskarstuderande är anställda som doktorander. För dem som bedriver sina studier på heltid ingår 20 % övrigt arbete vid avdelningen. De doktorander som har en halvtids doktorandanställning har alla en tillsvidareanställning som adjunkt i botten, och arbetar således 50 % med annat arbete vid avdelningen. Detta utgörs i huvudsak av undervisning, men även vissa avgränsade uppdrag kan också ingå såsom lab-ansvar och web-ansvar. För att undervisa krävs genomförd högskolepedagogisk kurs. Denna kurs kan inte tillgodoräknas till forskarutbildningen men ger ett lönepåslag om 500 kr per månad.

Utbildningens användbarhet

Doktoranderna blir således väl rustade för att efter utbildningen kunna anställas som lektor. Doktorander ingår dessutom givetvis i avdelningens olika organ, såsom ämneskollegium och arbetsplatsträffar, vilket gör att man tar del av de frågor och problematik som rör allehanda ordinarie frågor vid en lärosätesinstitution. Tillsammans med deltagande i olika utåtriktade aktiviteter, såsom gymnasiesamverkan, föreläsningar för olika grupper i samhället tränas förmåga att undervisa på olika nivåer och att pedagogiskt förmedla vetenskaplig kunskap.

Genom sitt forskningsarbete, som ju innebär en träning i generell problemlösning, deltagande i avdelningens högre seminarier, kurser vid andra lärosäten samt deltagande i internationella och nationella konferenser ges doktoranderna en god inblick i hur deras forskningsområde uppfattas av andra, och hur området förändras och utvecklas över tid, liksom att de på detta sätt får kunskap om utvecklingen på forskningsmetodikområdet. Detta ger också träning i att kommunicera sin forskning med andra. Även deltagande i de fakultetsgemensamma kurserna tränar förmåga att sätta sig in i andra vetenskapers perspektiv på olika forskningsfrågor och att kommunicera över ämnesgränser. Sammantaget ger detta en god skolning för arbete med kvalificerade uppgifter inom olika sektorer i samhället.

Som en del i doktorandernas karriärplanering säkerställer handledaren även att adekvata kontakter med nationella och internationella forskningsmiljöer etableras under avhandlingsperioden. Det här sker i successiv grad under forskarutbildningen. I början av forskarutbildningen kan det utgöras av bihandledare vid annat universitet, för att under senare delar av utbildningen även inkludera besök vid andra forskningsmiljöer samt att uppmuntra till kontakter som kan utvecklas vidare efter disputation. På så vis skapas redan under forskarutbildningen en "brygga" över till en fortsatt vetenskaplig karriär efter avslutad forskarutbildningen vilket är av stor vikt för att öka anställbarhet och fortsatt meritering inom det akademiska fältet.

Doktoranders karriärplanering diskuteras, precis som för övriga medarbetare, inom ramen för årliga medarbetarsamtal med avdelningschef. Vidare genomförs sporadiskt "karriärdagar" på

fakultetsnivå, som brukar innehålla punkter både om karriärvägar utom och inom universitet och högskola, internationalisering, forskningsfinansiering, vetenskaplig presentation, etc.

Inhämtande av information för utbildningens kvalitetssäkring

Handledare använder sina etablerade nätverk för att inhämta information om strömningar och diskussioner som sker på andra håll, nationellt och internationellt. Fackliga organ är relevanta, t ex den debatt som pågått under vintern i Universitetsläraren kring tillsättning av betygsnämnder. Fakultetens råd för utbildning på forskarnivå är också ett forum som har till uppgift att inhämta och sprida information som är relevant för utbildningen. Vi brukar närvara vid de nationella träffar för studierektorer för forskarutbildning i psykologi som då och då anordnas. I samband med disputation anordnas en gemensam middag eller lunch för handledare, betygsnämnd och opponent. Detta sammanhang används för att diskutera likheter och olikheter i upplägg och procedurer för disputationer mellan olika lärosäten, men också rörande forskarutbildning i stort.

Alumners erfarenheter

Två av de tre personer som hittills disputerat är kvar vid avdelningen som lektorer. Den tredje, som normalt arbetar inom den kommunala elevhälsan, har vi också nära relationer till både avseende undervisning och forskning. Deras synpunkter, t ex i forskarkollegiet, är mycket värdefulla, då de har sin egen forskarutbildning i färskt minne.

Uppföljning

Hittills har de doktorer vi utbildat i huvudsak fångats upp av vår egen verksamhet som lektorer. Två har dock genomfört en period som postdoktor vid andra universitet, både inom och utom landet. Det är dock svårt att säga hur attraktiv vår utbildning är på den reguljära arbetsmarknaden utanför universitetsvärlden. Vi kan emellertid se att forskarutbildade från närliggande ämnen lätt fångas upp till kvalificerade tjänster vid olika myndigheter såväl regionalt som nationellt.

Sammanfattande bedömning

Det finns naturligtvis utvecklingsmöjligheter. Visionen är att kunna bidra till ett flöde av kompetens mellan olika verksamheter, främst i regionen. Ett doktorandprojekt, om förlossningsrädsla, innefattar samverkan med förlossningsvården, andra forskningsprojekt innebär också samarbete med hälso- och sjukvården, t ex onkologi och psykiatri, även om dessa projekt i dagsläget inte innefattar några doktorandprojekt. Samtal förs med Region Jämtland-Härjedalen kring att etablera mer samarbeten, t ex i form av en samfinansierad doktorandanställning kopplad till vår psykologavdelning. Ambitionen är att också på olika sätt knyta forskarutbildade praktiker som är verksamma i regionen tydligare till oss, både för undervisning och forskning.

Doktoranders perspektiv

Bedömningsgrunder:

A. Utbildningen verkar för att doktoranderna tar en aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningen och lärprocesser.

B. Utbildningen följs systematiskt upp för att säkerställa att doktorandinflytandet används i kvalitetssäkring och utveckling av utbildningen. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Doktoranders del i utveckling av utbildning och lärprocesser

Den forskarstuderande ansvarar för att själv utforma en skiss till individuell studieplan som sedan diskuteras med handledare. Denna följs upp varje år av forskarstuderande och handledare gemensamt och i dialog med forskarkollegium. Detta innebär att det åligger doktoranden att exempelvis hålla sig orienterad om lämpliga kurser som kan ingå och när de ges. På så sätt har den studerande ett stort inflytande över sin egen lärprocess. Men detta måste ske i dialog med handledare, då ingen kan begära att doktoranden ska besitta den erfarenhet och kompetens som krävs för att planera en hel forskarutbildning själv. Därför är det synnerligen viktigt att regelbundet följa upp den individuella studieplanen, dels att planen överhuvudtaget upprättas, och dels att innehållet är rimligt i omfattning och progression, och att tidsplanen hålls.

Doktoranders deltagande i beslutsprocesser

Vid avdelningen för psykologi finns flera forum för inflytande och dialog för samtliga medarbetare, inklusive doktorander. Ämneskollegiet behandlar främst utbildningsrelevanta frågor (kursplaner m m), men även exempelvis ekonomifrågor (budget och bokslut). Här beslutas också om olika policydokument, såsom t ex likavillkorsplan. Kollegiet sammanträder månatligen under terminstid. Därtill kommer planeringsdagar ett par gånger per år, som behandlar både utbildning, forskning och forskarutbildning liksom andra frågor såsom arbetsmiljö, kompetensutvecklingsstrategier, lika villkor, ekonomi, organisation, etc. Arbetsplatsträffar sker en gång per månad, ca en vecka före ämnes- och forskarkollegium, där det primära syftet är att ventilerade de frågor som kommer att behandlas där. Träffarna kan också innefatta andra aktuella informations- och diskussionsämnen. Vid avdelningen har vi också inrättat vad vi kallar "expertgrupper" som främst bereder utbildningsärenden inom sitt "expertområde". Vidare genomför avdelningschef medarbetarsamtal med doktorander där deras arbetssituation ventileras.

Som tidigare nämnt har varje ämne ett forskarkollegium som ansvarar för kvalitet i forsknings- och forskarutbildningsfrågor. Dess uppgifter är bl a att ingå i en kollegial diskussion om utbildning på forskarnivå, ansvara för kvalitet i utbildningen på forskarnivå, driva rekryteringsprocess av forskarstuderande, göra behörighetsgranskning och ge förslag om antagning forskarstuderande, besluta om byte av handledare, utveckla, inrätta, fastställa, revidera och besluta om genomförande av kurs på forskarnivå, samt följa upp individuella studieplaner. Kollegiet består av samtliga forskarutbildade inom ämnet och en representant för de forskarstuderande. Denne utses av de forskarstuderande inom ämnet tillsammans.

Vid fakulteten för humanvetenskap finns representation för forskarstuderande i fakultetsnämnd, rådet för utbildning på forskarnivå och anställningsrådet. På universitetsnivå finns representation av forskarstuderande i den forskningsetiska kommittén. Dessa representanter utses av studentkårerna. I dagsläget finns representation av forskarstuderande i psykologi i den forskningsetiska kommittén. Doktorander som ingår som ledamot i något organ ges 5 % utrymme i sin tjänst som belastar delen övrigt arbete (och inte själva forskningsdelen).

Arbetsmiljö

Alla avdelningens forum ger möjlighet till diskussion om frågor relevanta för forskarstuderandes arbetsmiljö. Bl a har detta lett till att deras situation särskilt beaktas i likavillkorsplanen. Det är ett absolut krav att doktorander inte ska arbeta övertid. Detta beaktas i bemanningsplaneringen som genomförs årsvis, i detalj inför nästkommande termin, och grovplanering inför därefter kommande termin, och beaktas särskilt i uppföljningen av de individuella studieplanerna.

Vid avdelningen finns vidare ett skyddsombud som tillsammans med facklig företrädare ingår i lokal samverkansgrupp som bl a har till uppgift att kanalisera medarbetarfrågor till dialog med avdelningschef.

Uppföljning

Doktorandernas arbetsmiljö och arbetsvillkor följs upp i samband med medarbetarsamtal och i revidering av likavillkorsplan.

Sammanfattande bedömning

Ansvar för forskarutbildningen vilar på varje ämne. Många av för doktoranderna viktiga och obligatoriska kurser beslutas och administreras på fakultetsnivå. All forskarutbildningsadministration sker på fakultetsnivå. Doktorander behöver därför utöva inflytande på flera nivåer. Med små ämnesavdelningar som basorganisation blir gruppen forskarstuderande splittrad och har svårt att samla ihop sig till att göra sin röst hörd. I denna nya organisationsform har arbetet med att organisera sig i doktorandråd därför blivit mer tungrovt.

Jämställdhetsperspektiv

Bedömningsgrunder:

A. Ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i utbildningens utformning och genomförande.

B. Systematisk uppföljning görs för att säkerställa att utbildningens utformning och genomförande främjar jämställdhet. Resultaten av uppföljning omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Integrering av jämställdhetsperspektiv i utbildningen

Mittuniversitetet erbjuder regelbundet en ledarutbildning med fokus på genus, mångfald och makt. Denna kurs är obligatorisk för avdelningschefer som ju har ett omedelbart personalansvar för all personal vid sin avdelning inklusive doktorander. Vidare erbjuds en kurs för lärare, Lika villkor i högskolan, som hittills två av avdelningens medarbetare, varav en forskarstuderande, har genomgått. Lika villkor ska avhandlas vid medarbetarsamtal, och frågor kring detta ingår också i de regelbundna medarbetarenkäterna.

Varje avdelning ska upprätta en likavillkorsplan som ska följas upp och revideras varje år. Utgångspunkter för planen vid avdelningen för psykologi är bl a resultat av fysisk och psykosocial arbetsmiljöundersökning, medarbetarenkät, medarbetarsamtal och lönesamtal samt uppföljning av föregående års lokala lika villkorsarbete. Planen delar upp likavillkorsarbetet i fyra områden: forskning (inklusive forskarutbildning), utbildning, personalens arbetsvillkor samt studenter. Utgångspunkter för åtgärder för personalens arbetsvillkor är att arbetet organiseras så att verksamheten sker så optimalt som möjligt, också med tanke på personalens arbetsvillkor och arbetsmiljö. Detta berör hur arbetet organiseras (ansvars- och funktionsfördelning, kompetensförsörjning), löner, möjlighet till kompetensutveckling, fysisk och psykosocial arbetsmiljö, bemötande och respekt, samt arbetsmotivation och arbetsglädje. Kollegiets medlemmar skiljer sig åt avseende inflytande och befogenheter. En viktig aspekt av lika villkorsarbetet är att se till att inte legitima maktskillnader används illegitimt. Punkter som kanske berör doktorander särskilt är t ex att:

- Arbetstiden ska förläggas så jämnt som möjligt över dag, vecka, termin och år för att underlätta kombination av arbete och familjeliv.
- Obligatoriska möten, såsom ämneskollegier, forskarkollegier, planeringsdagar ska förläggas på ett sådant sätt att de möjliggör kombination med familjeliv. Möten under dagtid bör inte ske efter kl 16. Möten med övernattningsbör inte ske under helger.
- Uppföljning av fördelning av arbetsuppgifter ska ske i relation till kön, ålder och tjänstekategori.

Utgångspunkter för åtgärder i relation till forskning och forskarutbildning är att skillnader i makt mellan olika grupper och individer blir särskilt tydliga i beslut som rör forskning. Utifrån ett likavillkorsperspektiv betonas därför bl a följande:

- Ledord för olika former av beslut rörande forskning (t ex urval, fördelning av resurser, uppföljning och utvärdering, mm) är kompetens, merit och prestation. Det är viktigt att kontinuerligt problematisera sådana begrepp avseende hur de tolkas och värderas.
- Förslag till beslut om fördelning av forskningsmedel ska analyseras utifrån de olika likavillkorsgrunderna

- Vid antagning av doktorander, utseende av handledare, betygsnämnd och fakultetsopponent ska hänsyn tas till de olika likavillkorsgrunderna
- Uppföljning av forsknings- och forskarutbildningsaktiviteter (t ex volym och prestationer) ska (kunna) ske könsuppdelat.

Doktorandgruppens sammansättning

Fördelningen mellan män och kvinnor i gruppen forskarstuderande är relativt jämn: 6 kvinnor och 4 män. Räkna man endast dem som var aktiva under höstterminer 2016 är fördelningen 4 kvinnor och 4 män.

Uppföljning

Varje år väljs någon eller några punkter från varje område ut för att särskilt beaktas. För 2016 valdes för forskning och forskarutbildning bl a följande ut:

- Fördelning av reell tillgång till handledning för doktorander ska tydliggöras för att utvärdera eventuell ojämlikhet.
- Rutiner för beslutsprocessen i forskarkollegiet ska utvärderas så att öppenhet råder. Detta kan gälla sådant som utskick av handlingar i god tid före möte, motivering till beslut, beslutsregler, t ex slutna omröstning vid vissa frågor.

Processen med upprättande och uppföljning/revidering sker i två steg: först diskussion kring planen vid planeringskonferens och sedan beslut i ämneskollegium. Vid revideringen av planen i februari 2017 bibehölls dessa punkter som fortsatt centrala, men med ett tillägg på den första punkten: "Yngre handledare bör prioriteras till nya doktorander. Angående regler för tilldelade timmar för varje doktorand, bör forskarkollegiet skapa struktur och instruktioner för detta." Genom denna återkommande process har jämställdhetsfrågor lyfts upp på agendan och diskuteras mer naturligt. De punkter i planen som berör forskarutbildningen avspeglar i mångt och mycket de forskarstuderandes upplevelse av asymmetri i makt och befogenheter.

Sammanfattande bedömning

Lika villkor är inte enbart en fråga om jämställdhet. De forskarstuderandes situation åskådliggör att det handlar om under- och överordning, beroenden, ålder, familjesituation, etc. Detta leder lätt till en asymmetri i form av arbetsuppgifter och inflytande. Timplanering av alla olika aktiviteter är därför av största vikt för att synliggöra och möjliggöra utvärdering av ojämlikheter utefter olika dimensioner.